

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarius (Lectionarius) - Cod. Aug. perg. 16

[S.l.], [11. Jh.]

Maximus episcopus: sermones de natale domini

[urn:nbn:de:bsz:31-6697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6697)

primus conscendit in caelum:
Interea fratres dignum est. ut
Indie dominicae natiuitatis.
diem quoq. dominicae resur-
rectionis sollempniter audiatis.
Unigenitus enim dñs. sicut pro
nobis dignatus est nasci. sic pro
nobis secundum carnem digna-
tus est mori. dignatus est & rā
suscitari. Iste quippe dies est
uisitacionis. Ille redemptio-
nis. Opus enim gratiae. qua
nos dñs unigenitus saluos fecit.
Conceptus in utero coepit.
Ipsumq. opus gratiae. de sepul-
chro resuscitatus impleuit.
Conceptus in utero. factus est
particeps mortis nrae. resur-
gens de sepulchro. fecit nos
participes uitae suae. Nunc
itaq. omnes dñm exoremus.
ut sicut in isto die. gaudium suo
populo tribuit. ad illum qq.
diem. omnes cum gaudio & pa-

ce perducatur. Populumq. suū
In fide & caritate custodiat. amē.
ITEM DENATIONE
SERMO BEATI MAXI
MI EPISCOPI
IUSTISSIME FR̄S
festiuitate praesentis diei.
In omne se gaudium. totus
ubiq. suscitatur mundus.
Quia hodie promissus. a sae-
culis uniuerso orbi. iudex na-
tus est et redemptor. Et ne-
cesse est. ut in commune nos
omnes. qui futuri examinis.
resurrectionisq. promissae. sa-
lutarem suscepimus fidem.
habeamus metum quidem de
iudice. sed de redemptore laeti-
tiam. Omnis namq. fidelis
anima. timore corrigitur.
Correctione laetatur.
Et in hoc km̄. quanta erga hu-
manum genus omnipotentis
patris dispensatio. quanta ue-

VI. Tu autē dñs. in quo habitat om̄is plenitudo diuinitatis corporalit̄. mis

benignitas. ut quem iudicem
 praeparauit incredulis. hunc
 credituris. praemitteret redemptorem.
 Quatenus praecurrentis misericordia. seueritatem
 aduentantis iudicis praeuentur.
 hodie itaq. natus est xpc. sed in
 natiuitate eius. nostra omnium habet
 uita natalem.
 Quia qui priuilegia primae natiuitatis
 amissimus. uisitante nos xpo. sanctiore
 partu redimus ad uitam. hodie peperit
 maria. sed ipsa suum parturuit
 auctorem.
 hodie edidit mundo hominem. quem
 non suscepit ab homine.
 Quid hoc est miraculi fratres. nascitur
 caro de carne. non tamen generata
 per carnem.
 Et secreto quodam incomprehensioque
 conceptu. procedit de mortali faemina
 diuina progenies. Nec mirum sane.

si extitit diuina natiuitas. ubi non erat
 humana conceptio. Aut si illam matrem
 non uiolauit partus. quam coitus non
 foedauit. At ille quondam futurorum
 conscius esaias. populis et gentibus.
 signum nouae salutis aperiens. Ecce
 uirgo in utero accipiet. et pariet
 filium. & uocabunt nomen eius
 emmanuel. quod est interpretatum.
 nobiscum deus. Atque ut aduertamus
 noui ac ueteris testamenti unum esse
 consensum. unumque consilium. ait
 & iam beatissimus lucas. dominicae
 generationis relator egregius dicens.
 Missus est angelus gabriel ad uirginem
 desponsatam uiro. cui nomen erat
 ioseph. & ait ad illam. Ecce concipies
 in utero. et paries filium. & uocabunt no

men eius ih̄m̄. Ih̄c aut̄ km̄i.
Latino sermone. saluator di
citur. Ecce qualiter se inui
cem concordantibus sententi
is. testimonia. confirmant.
Et cum praedicantium. diuersa
sint tempora. non tamen di
uersa narratio. Nam partū
uirginis quem ille praedixerat.
Iste. testatur. Quis igitur
de diuinitate xpi. quis de
redemptione cunctetur.
quem et esaias proficitur d̄m̄.
& gabriel adnuntiat salua
torem. Quis intactae puer
pere aluum dubit& floruit
se. quod uno pene ore. atq.
eodem sp̄u prolocuntur.
euangelista. angelus. & p
phax. Ubi tanti. talesq.
sunt testes. non erubescit
ueritas. sed auditor incredu
lus confutatur. Sed iam
uideamus. quas pro nobis

natus perferat xpc̄ in iu
rias. quibusue rursus inu
riae illae uirtutibus deco
rentur. Et ante omnia.
faemineo se sexu concipi pa
titur. qui in exordio mundi.
omnipotenti manu. de ma
sculo operatus est faeminam.
Sed hanc humilitatem nasce
di. uirginalis matris subli
mat integritas. Et quāuis
natus xpc̄. faemineo ut in
fans lacte pascatur. tamen
ut rerum potens. uirginis
nutritur uberibus. atq. ut
primum illum in hac saecu
li pcellas. et fluctuantis
sentinam mundi. uteris
maternus effudit. uilissi
mus circumdatur pannis.
Pannis induitur ille pro nobis.
qui cum creat& omnia.
terras luce perfudit. cae
lum siderib. adornauit.

Et ignea solem claritate
 uestiuit. Obuoluitur qui
 dem pannis. sed hi panni
 noua stella radiante mune
 rantur amagis. & exultan
 tibus angelis honorantur.

Et ut nouerimus uniuersa
 haec per mysterium. uel fie
 ri uel dici. hic qui pannis cir
 cum uoluitur. praedicatus
 ab initio. desinu patris. aeter
 noq. thalamo. salutarium
 nuptiarum sponsus uenit. cae
 lo. Sicut ait uenerandus
 dauid. Ipse tamquam spon
 sus procedens de thalamo suo
 Deinde ut legitur. ponitur in
 praesepi. quia ut ait euan
 gelista. Non erat eis locus in
 diuersorio. Ne quem fratres
 ista permoueant. quia om̄is
 haec in saluatore utilitas. pre
 tiosissimum nr̄ae salutis est
 sacramentum. Uidete enim

quanta sapientia collocari
 xpc dicitur in praesepi. qui
 gemina quadam gratia.
 humani generis. & aeterna erat
 futurus et pastor. Qui bene
 in praesepio ponitur. ut ad
 pabula perennis uitae. spi
 ritualium ouium greges. agni
 caelestis balatus inuitet.

Non erat inquit eis locus indi
 uersorio. Numquid tanta
 illius erant angustiae man
 sionis. ut nati sub hora par
 uuli membra non caperet.

Sed id circo mystico sermone
 refertur non inueniri locum
 Indiuersorio. quia ingressus
 mundum xpc. fidem in qua
 possit requiescere non inue
 nit. ut ait ipse in euangelio
 dicens. Filius autem homi
 nis non habet ubi caput suū
 reclinet. Unde aduertimus
 quia unicus di filius. Non in

spatiosis domibus. auratisq.
laqueariis. sed infide credenti
um requiescit. Hunc ergo
xpm ihm sugentem ubera.
nascentium infantum more
uagientem. uilibus circumda
tum pannis. iacentem uilius
in praesepi. angelica ministeria
profecuntur. et omnis caelestis
exercitus multitudo miratur.
Consona eu uoce collaudans. & di
cent. **G**loria in excelsis do. &
pax in terra hominibus bonae
uoluntatis. **G**loria utiq. do
qui desperatis mortalibus. mu
nus aeternae salutis exhibu
it. et pax hominibus bonae uo
luntatis. quos certamine suo
xpc. suoq. proelio in regnum
proprium. diabolica de capti
uitate reuocauit. Et quam
congrue euangelicus in tonat
sermo cum dicitur. **G**loria
in excelsis do. & pax in terra

hominibus. Quod idem ipse di
filius et apud angelos glorio
sus est in excelsis. et bonae uo
luntatis hominibus. pacem prae
stat in terris. Propter quod
dilectissimi. competentibus
gaudis. tanta de salute lae
mur. Atq. angelicis nos uocibus.
sociantes. honore debito. my
steria semper xpi uirtutesq.
laudamus. **ITEM EIUSDE**
IN NATALE
ONIS
ODIE FR̄S K̄M̄.
xpc natus est. nos
renati. hodie sal
uator mundi per matrem
nascendi tempus accepit. qui
de patre natiuitatis non habet
tempus. hodie per hominem
filius di ingressus est mundum.
cuius manu ante hominem
factus est mundus. hodie ha
bitator caeli uenit ad terras.

VII. Tu aut d. ds de do. lumen de lumine. miserere nob.

28
 qui terrarum incolas euocare &
 ad caelum. Mirabilis inquit
 dñs in seīs suis. Si in seīs suis
 mirabilis dñs. quomodo non in
 se ipso mirabilis. Si mirabilis
 in iohanne. quem nasci de pa-
 tre senissimo. et sterili de ma-
 tre praecipit. quanto magis
 in se est mirabilis. qui ut nrae
 conditionem carnis indueret.
 nouum uirgini. et conceptū
 dedit & partum. *Ait scs*
abbacuc pphaea. Dñe au-
 diui auditionem tuam et ti-
 muī. Consideraui operatua
 & expaui. Quis non expaue-
 scat & metuat tanti profun-
 ditatem mysterii. quando
 quidem unus idemq. sine con-
 ceptione natus est dñs. & sine
 creante factus est homo.

Quas in xpo generationes legi-
 mus. sed in utraq. incomprae-
 hensae diuinitatis est uirtus.

- Ibi enim illum ex semet ipso
 genuit dñs. hic cum uirgo
 dō operante concepit.
- Ibi sine initio. hic sine exemplo.
- Ibi natus ut conderet uitam.
 hic factus ut tolleret mortem.
- Ibi patri natus. hic hominibus
 procreatus. Illa natiuitate
 hominem fecit. hac generatio-
 ne hominem liberauit.
- Utramq. fr̄s generationem eius
 non posse narrari. sententia
 haec una complectitur. Illa
 enim est ante hominem. ista
 supra hominem. Illa incogita-
 bilis. ista mirabilis. Cum aut
 duas xpi docemur natiuitates.
 nobis asseritur dñi filius natus.
 sed gemina in uno dñi filio con-
 firmatur esse substantia.
- Ibi quod erat natus est. hic qd
 non erat factus est. *Ait de his*
beatus euangelista iohannes.
- In principio erat uerbum. et

uerbum erat apud dñm &
dñs erat uerbum. Et iterū
Et uerbum caro factum est.
Igitur dñs qui apud dñm erat.
produit adō. Et caro dñi
quae in dō non erat. proces-
sit ex femina. Ita uerbum
Carno factum est. non ut dñs
uacuaretur in hominem.
sed ut homo glorificaretur
in dñm. Itaq. nobis natus est
dñs. sed ex duabus natiuita-
tibus. id est dñi et hominis.
Se ipsum unigenitum patris
atq. in se hominem. unum
esse uoluit dñm. Generatio-
nem eius quis enarrabit.
Fr̄s. generatio xpi. si narra-
ri non potest. Credi potest.
Si lingua deficit. fides proficit.
Magnus enim profectus est fi-
dei. Cum tantum de dō suo
concepit. quantum sermo
non potest parturire.

Cauete dilectissimi ne quan-
do uos de his incredulitas
moueat. quia si homo non
ualet explicare quod sen-
tit. dñs sine dubio potuit
implere quod uoluit.
Et per absurdum est fr̄s. ut
ineffabilem dñm. Infirmissi-
mo fragilitatis nrae sermo-
ne pensemus. A mentiae
res est. ut operationes maie-
statis inmensae. Inter exi-
gua corruptilis oris nri. co-
nemur uerba concludere.
Quomodo enim ualeat com-
prehendere homo dñm. factū
in genitum. mortalis & aeternū.
Si inuestigare niteris qualis
dñs in hominem. uel homo
transiit in dñm. Inuestiga-
prius si potes. quomodo ex
nihilō factus est mundus.
caelum unde resplenduit.
Aquarum liquor. terrae so-

luditas. qua ratione subsistat.

Quom̄ etiam de terra homo.

De masculo facmina. Itemq. per facminam masculus.

Quid illud est post omnia. qđ lumen gignit ac tenebras.

quod uitam facit ac mortē.

S i ergo te ipsum O homo. & quae propter te facta sunt.

qualiter aut unde sint facta comprehendere non uales.

qua praesumptione quaue stulticia tuum ipsi

us atq. omnium discutis creatorem.

Natum ergo de dō patre dñi. eundemq. hominem factum de uirgine

confitemur. Sed haec kmi. rationi caecata sunt.

fidei manifestata. Tunc enim parte ex aliqua in

diffinitae maiestatis eius poterimus inmensa rimari.

si aduertamus quantus qua-

lisue sit dñs anobis non posse cognosci. ut ait dñs ad moy-

sen. Tu aut non poteris uidere faciem meam. Idest non potes carnalibus oculis

meam sicut est inspicere deitatem.

Beatus namq. dauid uirtutem omnipo-

tentiae eius intendens. clamabat dicens.

Mirabilia operata dñe. et anima mea nouit ualde.

Ualde enim sciebat anima prophæta

lis opera di. omnem meditationem humanae mentis

excedere. Propter quod sapientissimus patriarcha

mortalis sensus conclusus angustus. quae inuestigare non potuit.

mirabatur. Quis ergo hominum discutere aut inquirere audeat.

tantus quod prophæta mirat. Mirabilia inquit operata tua.

et anima mea nouit ualde.
Hoc enim ipsum quod incom-
prehensibilis est deus. anima
eius nouerat. Caro sentire
non poterat. Omnis ergo
qui opera dei magis uult exa-
minare quam credere. non
sequitur animae sensum. sed
carnis errorem. Et ideo fratres
non discutiamus qualiter deus
de deo natus est. sed credamus.
Nec retractemus partum uir-
ginis. sed miremur. Ut uni-
genitum dei deum et hominem
confitentes. in offensam te-
neamus caelestis fidei ueri-
tatem.

[viii]

ITEM DE NATIōNI
VND E SUPRA
N ADUENTU

Dominico fratres karissimi. solutus
est omnis paternae praeva-
ricationis moeror. quem di-
abolicis dudum fraudibus

viii. Tu autem deus. deus et homo. miserere nobis.

incurrit circumuenta morta-
litas. Adest enim nobis. caeli
terraeque. iudex. qui rescisso
cyrographo delictorum. rea-
tum nostrum miseratus absoluit.
Adest ille dominus. qui iugum capti-
uitatis antiquae. nostris acerui-
cibus soluens. merorem mun-
di aeterna libertate laxificat.
Adest rex ille mansuetus. qui per
spacia totius orbis. caelestis
iustitiae gressibus incedens.
superbientem furentis inimici
conterat tyrannidem.

Hodie namque parturiente ma-
ria natus est nobis dei filius.
ut germanae carnis nostrae con-
ceptione productus. Creato a se
homini. et pietatem paternam
et fraternum largiretur affectum.
Et natus sane ab intacta est
saemina. ut eum pariter &
hominem testaretur partus
humanus. & deum probare & ader-

na uirginitas. Nam sicut non poterat nisi caro de carne nasci. Ita non poterat de carne de faemineo utero. nisi sine generante prodire. Propter quod ait angelus beatissime mariae. Sp̄s sc̄s super ueniet in te. et uirtus altissimi ob umbrabit tibi. Et quod nascetur ex te sc̄m. uocabitur filius d̄i. Sp̄s inquit sc̄s super ueniet in te.

Idcirco tibi frater uirtutem sc̄i sp̄s angelicus sermo praetexit. Ne coniecturis carnalis disputationis hebetatus caeleste tibi ipse mysterium terrena argumentatione confundas. Aut non putas eum nouum puerum in aluo uirginis potuisse formare. qui cum primum conderet hominem. nec semen patris. nec uiscera materna quaesuit.

Dic itaq. quicumq. es supernae dispensationis arbiter & discussor. Quae tibi uidetur uirtus eminentior. partum uirgini dedisse. Aut perfectum hominem de terra creasse.

Primus enim homo ut ait ap̄t̄s. de terra terrenus. secundus homo de caelo caelestis. Si contra naturam esse contendis. quod in mysterio redemptionis nrae sine uiro puella asseritur concepisse. Cuius queso naturae est. quod in parente generis nri. caro sine carne formata est. Quae ista est ratio. Immo quam caeca contentio. Ut non credatur d̄i facere hominem posse de faemina. quae creditur fecisse de puluere. Si omnipotentis O homo tali in negotio esse perspicis uoluntatem. de opere cur retractas. Omnia

enim sicut legitur: dñs quae
uoluit fecit. in caelo & in terra
Et si sollicitius perscruteris.
praeter hunc legitimum hu
manae conceptionis usum.
tres ualde mirabiles nasce
di species operatam repper
ies trinitatem. Et prima
est quidem quod adam figu
ratus ex luno est. secunda qd
mulier formata de masculo.
tertia quae & caelestis est.
quod xpc processit ex uirgine
Quid horum non nouum.
Quid horum non mirabile.
Quid horum nisi fidem sequa
mur. Inquisitio poterit hu
mana complecti. Quod aũ
mystico hoc conceptu uisi
tare mundum suum dñ digna
tus est filius. nrae hoc salu
tis necessitas flagitabat.
Nimirum ut caelestis tandem
generatio repararet. quod

natiuitas terrena perdiderat.
Sed fortassis hunc qui natus
praedicatur ex faemina. dũ
uilibus obuoluitur pannis.
dum iacere contentus est in
praesepi. dum lacrimosis ua
gitibus concrepat. dum mater
nis lactatur uberibus. dñm
esse diffidit. Immo per ista
frater. aduerte eum. et ut
hominem infirma. p infirmis
pertulisse. et ut dñm potenti
am exercuisse caelestem.
Hic namq. qui sordentibus. circu
datur pannis. regis per chal
deos muneribus honoratur.
Hic qui in praesepi humilis iacet.
lumine noui sideris coruscet
et caelo. Hic qui uagitus red
dit infantiae. angelici exer
citus uocibus collaudatur.
Hic qui faemineo lacte nutritur.
multa hominum milia par
uissimo pane satiauit.

Quid illud adiciam quod dicitur
 illum. et uerum dei esse filium
 resurgens a mortuis Lazarus
 probat. recepto lumine cae-
 cus adnuntiat. Uenerandis
 eius calcata uestigiis. maris
 unda testatur. et quod prae-
 cellit haec omnia. resultans
 ex aethero uox paterna confir-
 mat. Propter quod dile-
 ctissimi. tam magnum hoc
 natiuitatis dominicae sacra-
 mentum. dignis uocibus ho-
 noremus. Diligamus prae
 omnibus castitatem. quia
 ut placere hanc sibi xpc os-
 tenderet. pudicitiam uteri uir-
 ginalis elegit. Secitemur mi-
 sericordiam. quia pietatis est
 quod saluamur. Iusticiam sollici-
 te teneamus. quia ob hoc uni-
 genitus dei. effici dignatus est
 homo. ut ueritatem praedicans
 uniuersam mundi faciem.

damnata iniquitate purgare.
**ITEM CUIVS SU-
 PRA DENAI DNI.
 ODIERNI MY**
 sterii sacramentum
 frs kmr. sicut credidistis sem-
 per et creditis. reparatio est
 salutis humanae. uirtutum
 natiuitas. ruina uiciorum.
 Hodie namq. xpc ihc dñs nr.
 in quo diuinitatis est pleni-
 tudo. carnis nrae infirma
 suscipiens. nouus natus est
 homo. hodie refulsit secun-
 dus ille adam. non incola
 sed dñs paradysi. Quem in
 terdictae arboris pulcritudo
 non fallat. serpens non deci-
 piat. mulier non seducat.
 Hodie exortum est in tenebris
 lumen. hodie illud quod
 caelum et caeli caelorum se-
 habere gaudebant. mun-
 dus dum nescit accepit.

VIII

VIII. Tu aut d. Verbum et sapientia patris. miserere nob.

Neq. enim ut temporalis qui
dam. aut qui ante non fue
rit de faemina nobis repenti
nus emerfit. sed qui semper
erat cum patre dr. semperq.
regnabat. nouo per uirginē
uoluit mortalibus apparere
mysterio. Nouus quidem
homo. sed dñs sempiternus.
Nouus xpc. sed rex omnium
saeculorum. Ipse est in fine
temporum natus ex maria.
qui ante omnia saecula uni
genitus processit ex patre.
Hic est praedictus a patriarchis.
a prophetis praedicatus.
adnuntiatus ab angelis.
ab apostolis approbatus.
De uno eodemq. legis. In prin
cipio erat uerbum. et uer
bum caro factum est.
Gaude ergo & exulta nunc.
ad dñm tuum tandem con
uersa gentilitas. Percepi

sti donum quod abraham in
spu se uidisse laetatus est.
Meruisti per xpm. quod mereri
quondam haebreorum gens
electa non potuit. Timens eni
israhel et tremens. mirabat̄
ut legimus. quod moyses po
puli princeps reconditus in
nube. et in uertice montis al
tissimi solus cum dño loquer̄.
Tibi uero sic natus est xpc. &
tanta se nobis dignatione con
cessit. ut loqueretur omnib.
et ab omnib. uideret̄. Ad illu
tunc montem sina qui cuq.
accessisset ex populo. prae
senti puniebatur interitu.
ad hunc uero montem qui
hodie natus est mundo. qui
cumq. non accesserit. moriet̄.
Et tunc quidem unus popu
lus erudiebatur ad fidem.
nunc uero om̄s gentes. uo
cantur ad uitam.

Uiderunt uenerabiles patres
 nri innumera magnaq. mi
 rabilia. Caelum illis angeli
 castrorauit aescas. dulcia po
 cula lapis durissimus ministra
 uit. Jordanis per petem mea
 tum suum retorsit in fontem.
 Validissimi hostium mari. tuba
 rum strepitu corruerunt.
 Sol quoq. commoratus in caelo.
 longiorem triumphanti po
 pulo praestitit diem. Hoc
 uero nullis antea uidere sae
 culis datum est. ut unigeni
 tus altissimi. quem trementes
 archangelorum suspiciunt
 potestates. hominem se hominib.
 exhibere. et carnem qua sum
 psit ab homine. transforma
 re & in dm. Amplectere ergo
 dignationem maiestatis ae
 ternae. Et ne archanam diuini
 discutias uoluntatem. quia
 omib. quidem natus est xpc.

sed fidelib. dat salutem.
 Quod sitibi sensuum tuoru
 fragilitate minus dignum
 uideatur filium di natum de
 faemina credere. uirginem
 cogita peperisse. Sitibi
 panni quib. obuolutus est
 fortasse uulescunt. angelos
 collaudantes. et multitudi
 nem caelestis exercitus admi
 rare. Si praesepe in quo in
 fans iacuit despicias. erige
 paulisper oculos. et nouam
 in caelo stellam protestantem
 mundo natiuitatem domini
 cam contuere. Si credis uilia.
 crede mirifica. Si de his quae
 humilitatis sunt disputas.
 quae alta sunt & caelestia ue
 nerare. hisdem uero frequen
 tibus. hisdemq. auctoribus
 de dno saluatore. quae humi
 lia. et quae gloriosa sunt di
 dicisti. Uniuersa quae ad

salutis tuae mysterium p
tinebant. sacra tibi euange
lia prodiderunt. habes in
his unde dnm ihm. ut natu
hominem credas. & dnm esse
dubitare non possis.

SIRMO. BEATI. MAXI
MI. EPI. DENAI. DNI.

NVESTIGABILES

humanis sensibus dispositio
nes esse diuinas. ipsa operu
di altitudo testatur. Sed
eo magis nobis xpi sunt ue
neranda mysteria. quo
magnitudine sui. capacita
tem ingenii mortalis exce
dunt. Et ideo frs. cum ad
nuntiatur nobis sempiter
nus ille unigenitus di pa
tris. cui subiacent omnia
et per quem creata sunt
uniuersa. sub fine tempo
rum nasci uoluisse de saemi
na. Infantiam perpeti. nrae

Carnis subire consortia. tan
tae dignationis gratiam non
debemus. examinare. sed cre
dere. nec discutere. sed mirari.

Quid enim est acuius. quid ue
tam congruum. quam ut in
rebus diuinis omnipotentia
magis sequamur di. quam sa
pientiam mundi. hodie igit
nobis sicut decursa euange
lii. lectione cognouimus. se
cundum carnem natus e xpc.

Incipiens quidem esse quod
non erat. sed non desinens ee
quod erat. Nec enim nati
uitas hominis inminuere
aut separare Indiscretae
maiestatis poterat unitate.

Quod dr de do patre pcessit.
Ineffabilis ac permanentis
est secretum uirtutis. Quod
homo est natus ex saemina.
nrae salutis est gratia. Illic
gloria naturae. hic mysteri

x. Tu aut d. qui ante tempora ex patre. in tempore es natus ex uirgine. mis

29

um uoluntatis. Quis ergo fr̄.
p̄fundum hoc caelestis consilii
ualeat aestimare? Quod in
mortalitatis dñs incorrupte
q̄ substantiae. ut conditio
ne carnis. mortem suscipere
p̄ mortalibus possit. de fae
mineo utero nulla corporeae
generationis lege conceptus
humana uoluit sub lege pro
dire. Atq̄ hoc ita. ut eum
beata mater quae intacta
conceperat. In uiolata p̄ferret.
Ob uoluitur praeterea pannis.
et ponitur in praesepi. Uili
tas ista infantis. praetiosum
di est sacramentum. In pan
nis enim nr̄as infirmitates.
nr̄a se indicat suscepisse pec
cata. Quod uero in praesepi
ubi pastus est animalium sua
collocari membra permittit.
In aeternam refectionem ue
scendum a mortalibus suum

39

corpus ostendit. Quid illud
dicam quod interras Angelica
multitudo descendens. uagi
entem paruulum gloriosa
laude. prosequitur. Stu
pet enim omnis creatura tā
grande miraculum. quod
unus idemq̄. et dñs regnat in
caelo. et homo nutritur in
terra. Cuius m̄ysterii beatus
dauid adnuncians nouitate.
Omne hominum genus ad con
centum canticis spiritalis in
uitat dicens. Cantate dño
canticum nouum. Cantate
dño omnis terra. Quid tam
nouum km̄i. quam quod
om̄ps. maiestatis inmensae.
patri coaeternus. et p̄p̄xi
regni dñs. ad infirmitates
corporeas. & humilitatem
se inclinauit humanam.
Quid tam nouum. quam ut
in concipiente et parturiente

faemina. illaesa uirginitas
 permaneret. Et talis reue
 ra saluatorem mundi dece
 bat ingressus. ut qui huma
 ni generis ueniebat peccata
 mundare. praeceteris mun
 dius nasceretur. Bene etia
 pphaea subiunxit. Canta
 te dno omnis terra. Cui
 enim alii omnis debet canta
 re terra. nisi qui uniuerso
 terrarum orbi. delictoru
 ueniam. et spem sempiternae
 salutis inuexit. Magni
 ficemus ergo fratres dnm ac
 dm nrm. psallamus ei. atq.
 cantemus. Dignum est eni
 ut eorum praecipue laudib.
 honoretur. Quos proprii
 corporis passione. et sangui
 nissui effusione saluauit.

ITEM SERM. BEATI MA
 XIMI EPI. DENATA
 LE DNI

IN ADVENTU DOMI
 nico frs kmi. Cui honorem
 debitum praesenti festiuita
 te deferimus. multimoda
 caelestium mysteriorum gra
 reuelatur. Hodie enim hoc
 est in fine temporu. n. ex.
 est ille. cuius aeternitatem
 nulla saeculorum tempora
 comprahendunt. Hodie
 caeli terrarumq. dnf. proli
 bertate seruorum. formam
 induit seruitutis. Hodie
 noua faeminei sexus gloria
 peperit uirgo. & quod uni
 uersa nobiscum creatura mi
 ratur. natus est homo non p
 hominem procreatus. Sed
 quamuis nouum uideatur.
 non tamen incredulum. qd
 xpc in utero mariae sine ge
 nerante conceptus est. quide
 do patre sine conceptione
 pcessit. Quod enim ds est.

x. Tu aut dñi ihu xpi mediator di & hominum. miserere nob

solius patris est unigenitus.
 Quod homo est. solius matris
 est filius. Atq. ideo illum
 qui ex patre dñs est et ex ma-
 tre homo. hoc est dñm et homi-
 nem. unum dñm confitemur.
 Hoc aut totum factum est. ut &
 dñs per carnem hominis. myste-
 rium salutaris suscipere & pas-
 sionis. et homo per uirtutē di-
 aeternitatis suae recipere &
 dignitatem. Nascitur itaq.
 xpc ex maria. ut et sexus fae-
 mineus hominem dare & dñm
 pderet integritas uirginalis.
 Nascitur xpc ex faemina. ut
 sicut adam decipientem per
 aeuam diabolum non potu-
 it praecauere. Ita diabolus
 aduentantem per maria dñm
 non deprehenderet esse prae-
 sentem. Parturit igitur
 faemina salutem mundi. ut
 quae extiterat fomes iniqui-

tatis. fieret ministra iusticiae.
 Et per qua mors sibi in hunc mun-
 dum aditum patefecit p̄ eam
 ad nos. uita haberet ingressū.
 Atq. ut ostenderet creator hu-
 mani generis. utriusq. se sexus
 curam habere. & utrumq. se
 uelle saluare. uir nascitur.
 & procedit ex femina. Qua-
 tenus aduerteremus nullā
 esse apud dñm inter uirum ac
 faeminam in percipienda sa-
 lute distantiam. Cur aut
 non tota deuotione credam⁹
 salutare puerum nasci potu-
 isse de uirgine qui perfectū
 hominem credimus de pul-
 uere ^{fu}isse formatum.
 Exultemus ergo fr̄s & laetem⁹.
 caelebrantes natalem dñi nr̄i
 ihu xpi. quia in eius natui-
 tate nos omnes natos senti-
 mus ad uitam. Factus est
 enim homo ut non sibi uiueret